

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології
факультету № 6

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни
«Домедична підготовка»
обов'язкових компонент освітньої програми першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти

Спеціальність: 262 «Правоохоронна діяльність»

Харків
2023 рік

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 25.09.2023 р. № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 21.09.2023 р. № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 22.09.2023 р. № 8

Розглянуто на засіданні кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету № 6 ХНУВС (протокол № 8 від 17.09.2023 року)

Розробники:

Лозова С.М. – доцент кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології кандидат психологічних наук, доцент

Рецензенти:

Степанюк Р.Л - професор кафедри криміналістики, судової експертології та домедичної підготовки факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;.

Бондаренко В.В. – доцент кафедри судової медицини та медичного правознавства ім. Засл проф.. М.С. Бокаріуса Харківського національного медичного університету.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин – 90 Кількість тем 15	26 Цивільна безпека; 262 Правоохоронна діяльність; перший рівень вищої освіти – бакалавр)	Цикл підготовки дисциплін професійної та практичної підготовки за вибором навчального закладу Навчальний курс <u>1</u> Семестр <u>2</u> Вид підсумкового контролю: <u>залік</u>
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання Лекції – <u>10</u> (години) Практичні заняття 30 – 1866 (години) Самостійна робота – <u>50</u> (години)	заочна форма навчання Лекції <u>8</u> (години) Практичні заняття <u>8</u> (години) Самостійна робота <u>74</u> (годин)	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Домедична підготовка» є формування та отримання теоретичних знань щодо алгоритму надання першої медичної допомоги при різних невідкладних станах, які виникають при надзвичайних ситуаціях і в умовах різних видів катастроф.

Завданнями вивчення дисципліни «Домедична підготовка» є навчити курсантів надавати першу медичну допомогу постраждалим під час надзвичайних ситуацій:

- ознайомлення курсантів з основними принципами надання першої медичної допомоги постраждалим під час надзвичайної ситуації;
- доведення до курсантів навичок надання першої медичної допомоги, фаз медичної допомоги, етапів екстреної медичної допомоги;
- роз'яснення курсантам юридичних аспектів надання першої медичної допомоги;
- вивчення тактики надання першої медичної допомоги при різних невідкладних станах;
- вивчення простих ознак шоків та гострих хвороб, які потребують невідкладної допомоги;
- оволодіння алгоритмами надання першої медичної допомоги при невідкладних станах;
- оволодіння алгоритмами надання першої медичної допомоги у випадку порушення функції дихання та серця;
- надання першої медичної допомоги (ПМД) при кровотечі і різних видах шоку;
 - надання ПМД під час військових дій;
 - надання ПМД при травмах опорно-рухового апарату;
 - надання ПМД при травмах голови та хребта;
 - надання ПМД при термічних травмах;
 - надання ПМД при утопленні та різних видах асфіксії;
 - надання ПМД при ураженні електричним струмом та блискавкою;
 - надання ПМД при гострих отруєннях;
 - надання ПМД при гострих нападах хронічних захворювань;
 - надання допомоги при психогенних реакціях;
 - профілактика шкідливих звичок та формування безпечної поведінки працівників Національної поліції.

Міждисциплінарні зв'язки: «Криміналістика», «Судова медицина», «Судова психіатрія», «Психологія».

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни курсант повинен

знати:

- надання першої медичної допомоги (ПМД) у випадку порушення функції дихання і серця;
- надання ПМД при кровотечі і різних видах шоку;
- надання ПМД при травмах опорно-рухового апарату;
- надання ПМД при травмах голови та хребта;
- надання ПМД при термічних травмах;
- надання ПМД при утопленні та різних видах асфіксії;
- надання ПМД при ураженні електротравмі;
- надання ПМД при гострих отруєннях;
- надання ПМД при гострих нападах захворювань.

вміти:

- вжити заходів для зупинки кровотечі;
- накладати пов'язки при пораненнях;
- фіксувати кінцівку при різних видах ушкоджень;
- надати першу медичну допомогу при порушенні функції дихання;
- надати першу медичну допомогу при зупинці серцевої діяльності;
- надати першу медичну допомогу при опіках та відмороженнях;
- надати першу медичну допомогу при утопленні та інших видах асфіксії;
- надати першу медичну допомогу при непритомності і шоку;
- надати першу медичну допомогу при загальному переохолодженні організму;
- надати першу медичну допомогу при тепловому і сонячному ударах;
- надати першу медичну допомогу при отруєннях;
- надати першу медичну допомогу при ураженні електричним струмом.
- здійснювати переноску і транспортування потерпілих з використанням підручних засобів;
- орієнтуватися в доцільності виклику «швидкої допомоги» і можливості транспортування потерпілих попутним транспортом.

Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності(ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства,

	<p>усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК1. Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ правоохоронної діяльності; дотримання основних принципів реалізації правоохоронної функції держави.</p> <p>СК2. Здатність організовувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері правоохоронної діяльності.</p> <p>СК3. Здатність професійно оперувати категоріальнопонятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.</p> <p>СК4. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності.</p> <p>СК5. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.</p> <p>СК6. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.</p> <p>СК7. Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості та суспільства, протидіяти нелегальній (незаконній) міграції, тероризму та торгівлі людьми.</p> <p>СК8. Здатність ефективно забезпечувати публічну безпеку та порядок.</p> <p>СК9. Здатність ефективно застосовувати сучасні техніку і технології захисту людини, матеріальних цінностей і суспільних</p>

	<p>відносин від проявів криміногенної обстановки та обґрунтовувати вибір засобів та систем захисту людини і суспільних відносин.</p> <p>СК10. Здатність визначати належні та придатні для юридичного аналізу факти.</p> <p>СК12. Здатність систематизувати закономірності злочинності, визначати особу злочинця, причини і умови злочинності та її окремих видів, реалізовувати напрями і заходи її запобігання.</p> <p>СК15. Здатність до застосування спеціальної техніки, спеціальних, оперативних та оперативно-технічних засобів, здійснення оперативно-розшукової діяльності.</p> <p>СК16. Здатність у передбачених законом випадках застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю, тактичні прийоми під час службової діяльності в разі отримання інформації чи безпосереднього виявлення ознак правопорушення перебуваючи на місці події та в інших службових ситуаціях, а також здатність надавати домедичну допомогу.</p> <p>СК20. Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб та публічній безпеці</p>
--	---

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1: Загальні поняття про першу медичну допомогу (ПМД). Організація ПМД при надзвичайних ситуаціях. Нормативно-правові основи надання домедичної допомоги співробітниками Національної поліції.

Організація домедичної допомоги при виникненні надзвичайної ситуації. Характеристика надзвичайних ситуацій. Класифікація катастроф. Організація служби екстреної медичної допомоги і принципи її роботи при виникненні катастроф. Поняття про фази допомоги при катастрофах. Етапи надання медичної допомоги. Обсяги першої домедичної допомоги. Принципи надання медичної допомоги на до госпітальному етапі в залежності від виду травмування і кількості постраждалих осіб.

Завдання, які стоять перед людиною, яка надає першу допомогу. Визначення першої медичної допомоги. Першочергові завдання, які стоять перед рятувником при наданні домедичної допомоги. Перепони, які можуть виникнути при наданні допомоги. Законодавча база щодо надання першої медичної допомоги співробітникам Національної поліції на місці події. Правові наслідки надання першої допомоги постраждалим. Категорії осіб, які можуть надавати першу медичну допомогу, у тому числі ті, у обов'язок яких входить надання першої медичної допомоги. Склад аптечки першої допомоги. При яких станах необхідно викликати швидку медичну допомогу. Організація транспортування постраждалих. Перелік принципів надання допомоги при невідкладних ситуаціях. Критерії визначення ознак життя та ознак смерті. Ознайомлення з соціальною смертю. Порядок надання першої медичної допомоги. Черговість транспортування постраждалих у залежності від ступеню тяжкості ураження.

Основні документи нормативно-правової бази щодо захисту життя та здоров'я людини в Україні: Конституції України (ст.49), Основ законодавства України про охорону здоров'я (Закон України від 19.11.1992 р.), Закон України «Про забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення» (1994 р.), Загальнодержавна соціальна програма поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014-2018 рр. (Закон України від 4.04.2013р.), Закон України «Про екстрену медичну допомогу» (2013р.). Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 09.03.2022 року N441 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах», Про затвердження Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати домедичну допомогу (Постанова КМ України від 21.11.2012 р. № 1115), Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти (Наказ МОЗ України від 29.03.2017 № 346) .

ТЕМА № 2: Медицина катастроф. Організація першої медичної допомоги в умовах військового часу.

Визначення катастрофи. Класифікація катастроф за кількістю поранених; за площею ураження зовнішнього середовища; за видами поранень і ушкоджень; за дією фактора, який призвів до настання катастрофи. Визначення місця катастрофи.

Порядок дій співробітників поліції на місці катастрофи. Порядок надання першої медичної допомоги на місці катастрофи. Основні принципи, за якими визначають можливі наслідки катастрофи; кількість уражених осіб; особливості і термін розвитку проявів ураження.

Особливості сортування поранених на місці катастрофи. Порядок дій рятувальників на місці катастрофи, а також в умовах, при яких є ймовірність травмування рятувальників.

Особливості надання першої медичної допомоги постраждалим з травматичними ураженнями.

Особливості надання першої медичної допомоги постраждалим з ураженнями атмосферною або технічною електроенергією.

Особливості надання першої медичної допомоги постраждалим з радіаційними ураженнями.

Особливості надання першої медичної допомоги постраждалим на місці автомобільної аварії.

Особливості надання першої медичної допомоги постраждалим на місці падіння літака.

Особливості надання першої медичної допомоги постраждалим на місці аварії на залізничному транспорті.

Особливості надання першої медичної допомоги постраждалим на місці аварії у водоймищах.

Особливості надання першої медичної допомоги постраждалим з ознаками дії отруйних речовин.

Особливості надання першої медичної допомоги при підозрі на отруєння великої кількості осіб.

Особливості надання першої медичної допомоги при підозрі дії на тіло людини об'єктів вірусної або бактеріальної природи.

Організація першої медичної допомоги в умовах військового часу. Особливості виявлення поранених, а також виведення їх з поля бою. Визначення військового часу. Особливості поранень і травмувань, які завдані вибуховими пристроями і вогнепальним зброєю.

Симптоми і клінічні прояви вогнепальних поранень, які пов'язані з травмуванням внутрішніх органів і кісток. Особливості надання першої медичної допомоги пораненим з вогнепальними ушкодженнями. Особливості надання першої медичної допомоги постраждалим від вибухової травми.

ТЕМА № 3: Організація першої медичної допомоги при критичних для життя людини станах: синдром тривалого стиснення, кровотеча, крововтрата.

У даний розділ входять кровотеча, крововтрата, гострі судинні захворювання, синдром тривалого стиснення, розлади психіки при психічних розладах і захворюваннях.

Визначення кровоносної системи і деякі особливості її будови. Типи судин тіла людини. Поняття кровотечі та крововтрати. Класифікація кровотечі в залежності від виду травмованої судини; кількості крові, що витекла. Предмети побуту і інші речі, які можуть бути використані в якості кровоспинного джгута на місці травмування і виявлення постраждалого. Основні положення зупинки кровотечі залежно від виду травмованої судини. Алгоритм надання першої

медичної допомоги при кровотечі. Основні симптоми і клінічні прояви кровотечі і крововтрати. Види крововтрати залежно від кількості крові, що витекла. Види тимчасової зупинки кровотечі. Правила накладання джгута.

Особливості першої медичної допомоги при внутрішній кровотечі. Особливості першої медичної допомоги при зовнішній кровотечі. Симптоми і клінічні прояви внутрішньої і зовнішньої кровотечі. Правила транспортування постраждалих з ознаками внутрішньої і зовнішньої кровотечі.

Види ран. Симптоми і клінічні прояви поранення. Класифікація ран за видом травми чого фактора. Ознаки проникаючого поранення. Поняття про первинну інфекцію та вторинне інфікування. Ускладнення ранового процесу. Загальні принципи надання першої медичної допомоги при пораненнях.

Визначення шоку. Причини та стани, які призводять до розвитку шоку. Фази шоку. Ознаки і симптоми шоку залежно від фази розвитку. Основні принципи надання першої допомоги при шоківому стані. Алгоритм надання домедичної допомоги при травматичному шоку.

Гостра судинна недостатність: інсульт, інфаркт, недокрів'я кінцівки. Симптоми і клінічні прояви. Особливості надання першої медичної допомоги при гострій судинній недостатності.

Визначення синдрому тривалого стиснення. Класифікація постраждалих залежно від терміну знаходження постраждалого в умовах недокрів'я. Можливі ускладнення для здоров'я людини після тривалого стиснення. Основні принципи звільнення постраждалого від давлючого фактора. Особливості надання першої медичної допомоги постраждалим із синдромом тривалого стиснення.

Перша домедична допомога при судинній недостатності. Поняття та симптоми непритомності і колапсу. Заходи першої допомоги при стані непритомності та колапсу.

Визначення психічного розладу і психічного захворювання. Особливості поведінки осіб, які страждають на тимчасовий психічний розлад або психічне захворювання. Основні симптоми і клінічні прояви розладів психічної діяльності людини. Особливості надання першої медичної допомоги особам, які страждають на тимчасовий розлад психічної діяльності або психічне захворювання.

ТЕМА № 4: Перша медична допомога при ушкодженні дихальних шляхів.

Особливості будови системи дихання. Основні причини розвитку розладів дихальної системи. Симптоми і клінічні прояви розладів діяльності органів дихальної системи. Специфічні ознаки та симптоми бронхіальної астми. Специфічні ознаки та симптоми гіпервентиляції легенів. Загальні принципи надання першої медичної допомоги при розладах дихання. Перша допомога при гіпервентиляції. Перша медична допомога при астматичному статусі. Зупинка дихання і причини, які призводять до її розвитку. Ознаки та симптоми зупинки дихання. Проблеми, які виникають під час проведення штучної вентиляції легенів. Методика проведення штучної вентиляції легенів. Проведення штучної

вентиляції легень при підозрі на травму голови, шиї або хребта. Надання першої медичної допомоги при зупинці дихання: проведення штучної вентиляції легень для дорослих, дітей і новонароджених. Критерії ефективності проведення штучної вентиляції легень. Основні показники до проведення конікотомії і трахеотомії на місці виявлення постраждалої особи. Основні принципи надання першої медичної допомоги постраждалим із проникаючим пораненням грудної клітки.

ТЕМА № 5: Перша медична допомога при ураженні крайніми температурами.

Поняття термічної травми. Симптоми і клінічні прояви опіків. Класифікація опіків залежно від площі травмування і глибини ураження тканин тіла людини. Визначення площі опіку за правилом «дев'ятки» і за правилом долоні. Критерії визначення тяжкості опіку. Встановлення прогностичних критеріїв при оцінці тяжкості опіку. Поняття опікової хвороби. Періоди опікової хвороби. Поняття опікового шоку. Надання першої домедичної допомоги хворим з термічною травмою. Сорткування хворих при наданні допомоги в осередку катастрофи. Алгоритм надання першої допомоги опіковим хворим. Поняття теплового і сонячного удару. Фактори, які впливають на порушення терморегуляції організму людини в умовах крайніх температур зовнішнього середовища. Перша допомога потерпілому від теплового та сонячного удару.

Поняття відмороження. Класифікація відморожень тканин за глибиною ураження. Періоди відмороження. Основні симптоми і клінічні прояви відмороження. Поняття місцевого і загального переохолодження. Ускладнення відмороження. Перша медична допомога постраждалим від дії низької температури.

Поняття гіпотермічного стану. Фізіологія невідкладних станів, які виникають при гіпотермії. Причини, які впливають на розвиток гіпотермічного стану. Ознаки та симптоми гіпотермії. Перша домедична допомога при гіпотермічному стані. Профілактика переохолоджень організму та відморожень.

Основні етапи першої медичної допомоги потерпілим з відмороженням і замерзанням.

ТЕМА № 6: Перша медична допомога при отруєннях.

Поняття отруєння і його види. Види отруйних речовин. Шляхи проникнення отруйних речовин до організму людини. Загальні симптоми і клінічні прояви отруєння.

Алгоритм надання першої медичної допомоги при отруєнні залежно від шляху проникнення отруйної речовини до тіла людини.

Основні симптоми і клінічні прояви при отруєнні оксидом вуглецю (чадним газом). Перша домедична допомога при отруєнні чадним газом. Характеристика харчових отруєнь. Причина виникнення харчових отруєнь. Клінічна картина отруєнь харчовими продуктами та заходи першої допомоги. Клінічна картина

отруєнь лікарськими препаратами та алкоголем, надання домедичної допомоги. Ознаки та симптоми отруєння кислотами і рідкими лугами, заходи першої допомоги. Клініка і діагностика отруєнь отрутохімікатами, надання першої допомоги. Клінічна картина отруєнь грибами і отруйними рослинами, тактика надання домедичної допомоги. Профілактика отруєнь.

Основні симптоми і клінічні прояви отруєнь, які викликані токсичними речовинами різного походження, у тому числі такими, що вживались в якості наркотичних.

Основні симптоми і клінічні прояви отруєння, до якого призвело вживання наркотичних речовин.

Алгоритм надання першої медичної допомоги особам з ознаками отруєнь токсичними і наркотичними речовинами.

Особливості поведінки особи, яка знаходиться у стані наркотичного сп'яніння.

Особливості поведінки під час надання першої медичної допомоги співробітниками поліції особам з ознаками наркотичної інтоксикації, а також особам, які знаходяться під впливом наркотичних або токсичних речовин.

ТЕМА № 7: Перша медична допомога при гострих станах (ураження серцево-судинної системи, головного мозку, епілепсія, цукровий діабет, діабетична кома).

Особливості будови серцево-судинної системи. Основні симптоми і клінічні прояви гострої серцевої недостатності. Причини розвитку зупинки серця. Клінічна картина стенокардії. Ознаки і симптоми інфаркту міокарду. Алгоритм надання першої медичної допомоги особам із стенокардією і інфарктом міокарду.

Ознаки і симптоми зупинки серця. Техніка проведення серцево-легеневої реанімації. Клінічні симптоми гіпертонічної хвороби та гіпертонічного кризу. Причини розвитку гіпертонічної хвороби. Перша медична допомога при гіпертонічному кризі. Клінічні ознаки інсульту. Перша медична допомога при інсульті.

Перша медична допомога при зупинці серця: проведення серцево-легеневої реанімації дорослому, дитині і немовляті. Критерії ефективності проведення серцево-легеневої реанімації.

Основні симптоми і клінічні прояви епілепсії. Фактори, які можуть сприяти розвитку епілепсії у здорової особи і загостренню стану у хворої людини. Визначення епілептичного статусу. Алгоритм надання першої медичної допомоги хворим на епілепсію.

Клінічні прояви цукрового діабету. Невідкладні стани, які розвиваються у хворих на цукровий діабет і причини їх виникнення. Ознаки і симптоми розвитку невідкладних станів при цукровому діабеті. Основні клінічні прояви гіпоглікемії та гіперглікемії, діабетичної коми. Перша медична допомога при невідкладних станах, викликаних цукровим діабетом.

ТЕМА № 8: Перша медична допомога при невідкладних станах різного походження.

Визначення пологів. Поняття фізіологічних і ускладнених пологів. Перша домедична допомога при раптових пологах. Особливості надання першої медичної допомоги породіллі і новонародженому.

Перша медична допомога при попаданні сторонніх тіл в різні органи. Сторонні тіла зовнішнього слухового проходу. Сторонні тіла порожнини носа та рота. Сторонні тіла ока. Сторонні тіла гортані, трахеї та бронхів. Сторонні тіла шлунково-кишкового тракту.

Види отруйних комах і тварин. Основні симптоми і клінічні прояви місцевої або загальної дії отрути на тіло людини. Загальні ознаки тварин, які хворіють на сказ, а також можливі шляхи зараження людини. Перша медична допомога при укусах тваринами і отруйними комахами.

Поняття гострих захворювань органів і систем організму людини. Поняття гострих захворювань органів черевної порожнини. Гостра біль у животі. Причини гострого болю у животі. Ознаки і симптоми гострого болю у животі. Перша домедична допомога при гострому болю у животі.

Стани, які супроводжуються ознаками діареї. Причини виникнення діареї. Ознаки та симптоми діареї. Профілактика діареї. Ознаки зневоднення організму. Перша домедична допомога при діареї і загальному зневодненні.

Симптоми і клінічні прояви ниркової кольки. Перша медична допомога при нирковій кольці та гострій затримці сечі. Причини виникнення кольки та затримки сечі. Клінічна картина та тактика першої допомоги. Ознаки гострої ниркової недостатності. Алгоритм надання першої медичної допомоги особам із гострою нирковою недостатністю.

Основні клінічні прояви гострої печінкової недостатності. Алгоритм надання першої медичної допомоги особам з гострою печінковою недостатністю.

Поняття утоплення. Види утоплень. Симптоми утоплення. Алгоритм дій рятувальника під час витягнення постраждалого з води. Тактика надання домедичної допомоги при спасінні утопаючого на воді та на березі.

ТЕМА № 9: Перша медична допомога при травматичних ураженнях.

Особливості будови опорно-рухового апарату. Поняття травми. Причини виникнення травм і їх розповсюдженість. Класифікація травм. Характеристика травм опорно-рухового апарату за ступенем тяжкості. Ознаки і симптоми травм опорно-рухового апарату. Переломи кісток. Класифікація переломів. Клінічна картина перелому кісток. Тактика надання першої медичної допомоги при переломах кісток. Вивихи суглобів. Можливі ускладнення вивихів. Характерні симптоми вивиху. Перша домедична допомога при вивиху суглобів. Алгоритм допомоги при травмах опорно-рухового апарату. Накладання шин як захід профілактики травматичного шоку при наданні домедичної допомоги при травмах опорно-рухового апарату. Види шин. Правила накладання шин. Особливості транспортування осіб з ознаками переломів кінцівок. Запобіжні засоби під час витягнення постраждалих з ознаками переломів із авто або з-під

завалів.

Деякі особливості будови черепа і головного мозку. Поняття черепно-мозкової травми (ЧМТ). Причини, які призводять до розвитку ЧМТ. Основні клінічні прояви черепно-мозкової травми. Симптоми і клінічні прояви ЧМТ за ступенем тяжкості. Ускладнення закритої та відкритої ЧМТ. Характеристика струсу головного мозку. Характеристика забою головного мозку. Алгоритм допомоги постраждалим з тяжкою черепно-мозковою травмою. Особливості надання першої допомоги постраждалим з черепно-мозковими травмами. Ранні та пізні ускладнення ЧМТ.

Деякі особливості будови хребта. Поняття хребетно-спинномозкової травми. Класифікація хребетно-спинномозкових травм в залежності від виду анатомічних ушкоджень. Загальні ознаки та симптоми травм голови та хребта. Особливості надання медичної допомоги і транспортування при хребетно-спинномозкових травмах.

ТЕМА № 10: Перша медична допомога при електротравмі.

Поняття ураження електричним струмом та блискавкою. Зміни в організмі, які розвиваються при ураженні електричним струмом і блискавкою. Поняття «електромітки». Основні симптоми і клінічні прояви ураження електричним струмом і блискавкою. Алгоритм надання домедичної допомоги при ураженнях електричним струмом і блискавкою. Можливі наслідки для життя і здоров'я людини, яка постраждала від дії атмосферної або технічної електрики.

ТЕМА № 11: Особливості надання допомоги при психогенних реакціях.

Принцип цілісності здоров'я і психічного стану особистості. Основні критерії психічного здоров'я. Невроз – хвороба розвитку особистості. Поняття «стрес» і «дистрес». Види та стадії стресу. Ознаки стресу. Поняття адаптації. Локалізація стресу (прийняття себе, саморегуляція, суб'єктивні вимоги, підвищення стресостійкості). Рефреймінг. Міорелаксація за Джекобсоном. Термінова психологічна допомога (апатія, страх, ступор, неконтрольована рухова активність, агресія, істерика, насильство, спроба суїциду). Посттравматичний стресовий розлад. Значення емоційно-вольової підготовленості працівників Національної поліції. Методи психічної саморегуляції і психологічної корекції.

ТЕМА № 12. Алкоголізм та його наслідки. Тютюнопаління.

Алкоголізм як соціальна та медична проблема суспільства. Фактори, які сприяють формуванню алкогольної залежності. Визначення поняття алкоголізму. Історичні аспекти зловживання алкоголем в Україні. Механізм токсичної дії алкоголю на організм. Стадії алкоголізму. Негативний вплив алкоголю на окремі системи організму людини. Особливості впливу алкоголю на організм жінки та дитини. Пивний алкоголізм. Вживання сурогатів алкоголю. Ускладнення

життєдіяльності організму в наслідок зловживання алкоголем. Похмільний синдром, алкогольний делірій. Лікування алкоголізму. Культура вживання алкоголю.

Куріння тютюну як різновид токсикоманії: статистичні дані, історичні традиції тютюнопаління. Про стан тютюнопаління в Україні. Основні мотиви тютюнопаління серед молоді. Загальні відомості про нікотин. Шкідливий вплив тютюнопаління на окремі органи та системи організму людини. «Пасивне» тютюнопаління. Вплив тютюнопаління на організм підлітка. Шляхи подолання звички тютюнопаління. Лікування тютюнової залежності.

ТЕМА № 13. Наркотики та їх негативний вплив на організм.

Поняття про наркотичні речовини та визначення поняття «наркоманія». Причини та масштаби розповсюдження наркотиків. Історичні та медичні аспекти вживання наркотиків. Класифікація наркотичних засобів: збуджуючі засоби («малі» стимулятори, амфетаміни, кокаїн, маріхуана) та нейродепресанти алкоголь, нікотин, снодійні засоби, героїн та інші опіати, галюциногени.

Специфічна та токсична дія наркотиків. Звикання до наркотиків та етапи наркозалежності. Абстинентний синдром. Клінічні симптоми гострих отруєнь наркотичними засобами. Прояви хронічних варіантів хвороби. Негативний вплив окремих груп наркотиків на органи та системи людського організму. Соціальні наслідки вживання та розповсюдження психотропних речовин. Підходи до лікування та соціальної адаптації при наркоманії. Перша медична допомога при передозуванні наркотиками. Основні напрямки роботи з профілактики наркоманії. Виявлення осіб, які вживають наркотичні засоби. Нормативно-правові аспекти у боротьбі зі злочинами у сфері обігу наркотичних засобів.

ТЕМА № 14. Загальні відомості про інфекційні хвороби.

Поняття про інфекційні захворювання та джерела інфекцій. Механізми передачі інфекції. Епідемія, пандемія. Знешкодження витоків інфекції. Заходи, спрямовані на розрив передачі інфекції. Класифікація інфекційних хвороб за механізмом передачі збудника і його локалізації. Періоди перебігу інфекційних хвороб. Кишкові інфекції, інфекції дихальних шляхів, кров'яні (трансмисивні) інфекції, антропозоонозні інфекції. Особливо небезпечні інфекції. Протиепідемічні заходи у вогнищах масових захворювань. Туберкульоз: шляхи зараження, механізм розвитку, клінічні симптоми, ускладнення туберкульозу. Невідкладна допомога при кровохарканні. Венеричні хвороби: шляхи зараження, клінічні симптоми (сифіліс, гонорея), профілактика венеричних захворювань. Вірусні гепатити: класифікація, шляхи інфікування, клінічні симптоми та профілактика.

Роль працівників Національної поліції у профілактиці інфекційних хворіб.

ТЕМА № 15. «Проблеми ВІЛ/СНІДу. Постконтактна профілактика ВІЛ-інфекції. Формування безпечної поведінки працівників Національної

поліції».

СНІД як глобальна проблема сьогодення. Загальні поняття про ВІЛ/СНІД. Епідемічна ситуація ВІЛ/СНІД у світі та в Україні. Історія виникнення проблеми ВІЛ/СНІД. Шляхи розповсюдження та інфікування ВІЛ/СНІД (статевий, гемотрансфузійний, вертикальний, горизонтальний, ін'єкційний, інструментальний, трансплантаційний, професійний). Етіологія ВІЛ-інфекції. Етапи проникнення ВІЛ-інфекції у клітину. Стадії імунопатогенезу (синдром ретровірусної сероконверсії, латентний період, симптоматична стадія). Принципи діагностики ВІЛ-інфекції та характеристика специфічних методів дослідження при ВІЛ-інфекції.

Перспективи лікування та специфіка захисту від ВІЛ/СНІД. Методи постконтактної профілактики ВІЛ. Соціально-психологічні наслідки ВІЛ-інфекції. Нормативно-правові аспекти ВІЛ/СНІД. Формування безпечної поведінки працівників Національної поліції.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

1. Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни					Вид контролю
	Всього	з них:				
		лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	
Семестр № 2						
Тема № 1: Загальні поняття про першу медичну допомогу (ПМД). Організація ПМД при надзвичайних ситуаціях. Нормативно-правові основи надання домедичної допомоги співробітниками Національної поліції.	6	2		2		2
Тема № 2: Медицина катастроф. Організація першої медичної допомоги в умовах	6			2		4

військового часу							
Тема № 3: Організація ПМД при критичних для життя людини станах: синдром тривалого стиснення, кровотеча, крововтрата.	6	2		2		2	
Тема № 4: Перша медична допомога при ушкодженні дихальних шляхів.	6			2		4	
Тема № 5: Перша медична допомога при ураженнях крайніми температурами.	6	2		2		2	
Тема № 6: Перша медична допомога при отруєннях	6			2		4	
Тема № 7: Перша медична допомога при гострих станах (ураження серцево-судинної системи, головного мозку, епілепсія, цукровий діабет, діабетична кома)	6	2		2		2	
Тема № 8: Перша медична допомога при невідкладних станах різного походження.	6			2		4	
Тема № 9: Перша медична допомога при травматичних ураженнях.	6	2		2		2	
Тема № 10: Перша медична допомога при електротравмі	6			2		4	
Тема № 11: Особливості надання допомоги при психогенних реакціях.	6			2		4	
Тема № 12: Алкоголізм та його наслідки. Тютюнопаління.	6			2		4	
Тема № 13: Наркотики та їх негативний вплив на організм.	6			2		4	
Тема № 14: Загальні відомості про інфекційні хвороби.	6			2		4	
Тема № 15: Проблеми ВІЛ/СНІДу. Постконтактна профілактика ВІЛ-інфекції. Формування безпечної поведінки працівників Національної поліції.	6			2		4	
Всього за 2 семестри:	90	10		30		50	Залік

**4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)**

1. Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни					Вид контролю
	Всього	з них:				
		лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	
Семестр № 2						
Тема № 1: Загальні поняття про першу медичну допомогу (ПМД). Організація ПМД при надзвичайних ситуаціях. Нормативно-правові основи надання домедичної допомоги співробітниками Національної поліції.	6	1		1		4
Тема № 2: Медицина катастроф. Організація першої медичної допомоги в умовах військового часу	6	1		1		4
Тема № 3: Організація ПМД при критичних для життя людини станах: синдром тривалого стиснення, кровотеча, крововтрата.	6	1		1		4
Тема № 4: Перша медична допомога при ушкодженні дихальних шляхів.	6	1		1		4
Тема № 5: Перша медична допомога при ураженнях крайніми температурами.	6	1		1		4
Тема № 6: Перша медична допомога при отруєннях	6	1		1		4
Тема № 7: Перша медична допомога при гострих станах (ураження серцево-судинної системи, головного мозку,	6	1		1		4

епілепсія, цукровий діабет, діабетична кома)							
Тема № 8: Перша медична допомога при невідкладних станах різного походження.	6	1		1		4	
Тема № 9: Перша медична допомога при травматичних ураженнях.	6					6	
Тема № 10: Перша медична допомога при електротравмі	6					6	
Тема № 11: Особливості надання допомоги при психогенних реакціях.	6					6	
Тема № 12: Алкоголізм та його наслідки. Тютюнопаління.	6					6	
Тема № 13: Наркотики та їх негативний вплив на організм.	6					6	
Тема № 14: Загальні відомості про інфекційні хвороби.	6					6	
Тема № 15: Проблеми ВІЛ/СНІДу. Постконтактна профілактика ВІЛ-інфекції. Формування безпечної поведінки працівників Національної поліції.	6					6	
Всього за 2 семестри:	90	8		8		74	Залік

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни			Література:
	Тема № 1. Організація першої медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях. Принципи надання ПМД. Нормативно-правові основи надання домедичної допомоги співробітниками Національної поліції		1-17
	<p>Вивчити питання організації першої медичної допомоги при катастрофах на нещасних випадках.</p> <ul style="list-style-type: none"> - перелік принципів надання допомоги при невідкладних ситуаціях; - критерії визначення ознак життя та ознак смерті; - знайомлення з соціальною смертю; - порядок надання першої медичної допомоги; 		

	<ul style="list-style-type: none"> - черговість транспортування постраждалих у залежності від ступеню тяжкості ураження; - основні документи нормативно-правової бази щодо захисту життя та здоров'я людини в Україні 	
	Тема № 2 Медицина катастроф. Організація першої медичної допомоги в умовах військового часу	13-17
	<ul style="list-style-type: none"> - особливості надання першої медичної допомоги постраждалим з травматичними ураженнями. - особливості надання першої медичної допомоги постраждалим з ураженнями атмосферною або технічною електроенергією. - особливості надання першої медичної допомоги постраждалим з радіаційними ураженнями. - особливості надання першої медичної допомоги постраждалим на місці автомобільної аварії. 	
	Тема № 3 Організація першої медичної допомоги при критичних для життя людини станах: синдром тривалого стиснення, кровотеча, крововтрата.	13-17
	<ul style="list-style-type: none"> - особливості надання першої медичної допомоги постраждалим із синдромом тривалого стиснення; - перша домедична допомога при судинній недостатності; - поняття та симптоми непритомності і колапсу; заходи першої допомоги при стані непритомності та колапсу; - визначення психічного розладу і психічного захворювання; - особливості поведінки осіб, які страждають на тимчасовий психічний розлад або психічне захворювання; - основні симптоми і клінічні прояви розладів психічної діяльності людини. 	
	Тема № 4 Перша медична допомога при ушкодженні дихальних шляхів.	13-17

	<ul style="list-style-type: none"> - проведення штучної вентиляції легень при підозрі на травму голови, шиї або хребта; - надання першої медичної допомоги при зупинці дихання: проведення штучної вентиляції легень для дорослих, дітей і новонароджених; - критерії ефективності проведення штучної вентиляції легень; - основні показники до проведення конікотомії і трахеотомії на місці виявлення постраждалої особи; - основні принципи надання першої медичної допомоги постраждалим із проникаючим пораненням грудної клітки. 	
	Тема № 5 Перша медична допомога при ураженнях крайніми температурами.	13-17
	<ul style="list-style-type: none"> - поняття гіпотермічного стану; - фізіологія невідкладних станів, які виникають при гіпотермії; - причини, які впливають на розвиток гіпотермічного стану; - ознаки та симптоми гіпотермії; - перша домедична допомога при гіпотермічному стані; - профілактика переохолоджень організму та відморожень. 	
	Тема № 6: Перша медична допомога при отруєннях	13-17
	<ul style="list-style-type: none"> - причина виникнення харчових отруєнь; - клінічна картина отруєнь харчовими продуктами та заходи першої допомоги; - клінічна картина отруєнь лікарськими препаратами та алкоголем, надання домедичної допомоги; - ознаки та симптоми отруєння кислотами і рідкими лугами, заходи першої допомоги; - клініка і діагностика отруєнь отрутохімікатами, надання першої допомоги. 	
	Тема № 7 Перша медична допомога при гострих станах (ураження серцево-судинної системи, головного мозку, епілепсія, цукровий діабет, діабетична кома).	13-17
	<ul style="list-style-type: none"> - фактори, які можуть сприяти розвитку епілепсії у здорової особи і загостренню стану у хворої людини. Визначення епілептичного статусу. 	

	<p>Алгоритм надання першої медичної допомоги хворим на епілепсію;</p> <ul style="list-style-type: none"> - клінічні прояви цукрового діабету; - невідкладні стани, які розвиваються у хворих на цукровий діабет і причини їх виникнення.; - вивчити алгоритм надання першої медичної допомоги при гострих станах (ураження серцево-судинної системи, головного мозку, епілепсія, цукровий діабет, діабетична кома) 	
	Тема № 8 Перша медична допомога при невідкладних станах різного походження.	113-17
	<ul style="list-style-type: none"> - основні клінічні прояви гострої печінкової недостатності; - алгоритм надання першої медичної допомоги особам з гострою печінковою недостатністю; - поняття утоплення; види утоплень; симптоми утоплення; алгоритм дій рятувальника під час витягнення постраждалого з води; тактика надання домедичної допомоги при спасінні утопаючого на воді та на березі. 	
	Тема № 9 Перша медична допомога при травматичних ураженнях.	13-17
	<ul style="list-style-type: none"> - деякі особливості будови хребта; - поняття хребетно-спинномозкової травми; - класифікація хребетно-спинномозкових травм в залежності від виду анатомічних ушкоджень; - загальні ознаки та симптоми травм голови та хребта; - особливості надання медичної допомоги і транспортування при хребетно-спинномозкових травмах. 	
	Тема № 10: Перша медична допомога при електротравмі	13-17
	<ul style="list-style-type: none"> - Вивчити алгоритм надання першої медичної допомоги при електротравмі; - Можливі наслідки для життя і здоров'я людини, яка постраждала від дії атмосферної або технічної електрики. 	
	Тема № 11: Особливості надання допомоги при психогенних реакціях.	13-17
	<ul style="list-style-type: none"> - адаптація до стресу; - особливості надання термінової психологічної допомоги у складних стресових ситуаціях; - термінова психологічна допомога у випадках 	

	<ul style="list-style-type: none"> неконтрольованої рухової активності; - термінова психологічна допомога у випадках агресії; - термінова психологічна допомога у випадках спілкування із жертвою насильства; - термінова психологічна допомога в ситуаціях суїциду; - методи боротьби зі стресом. 	
	Тема № 12: Алкоголізм та його наслідки. Тютюнопаління.	13-17
	<ul style="list-style-type: none"> - основні фактори формування алкогольної залежності; - механізм токсичного впливу алкоголю на організм; - вплив алкоголю на жіночий та дитячий організм; - вживання отруйних технічних рідин; - ускладнення алкоголізму: синдром похмілля, біла гарячка; - культура вживання алкогольних напоїв. 	
	Тема № 13: Наркотики та їх негативний вплив на організм.	13-17
	<ul style="list-style-type: none"> - наркоманія як соціальна та медична проблема; - загальні ознаки вживання наркотичних засобів; - механізм токсичного впливу наркотиків на організм; - наркотичні засоби, які виготовлені шляхом хімічного синтезу; - виявлення осіб, які вживають наркотичні засоби та психотропні речовини; - кримінально-правові аспекти наркоманії. 	
	Тема № 14: Загальні відомості про інфекційні хвороби.	13-17
	<ul style="list-style-type: none"> - роль працівників поліції у профілактиці інфекційних хвороб; - поняття про інфекційні захворювання, епідемію, пандемію; - джерела та механізм передачі інфекції; - особливості перебігу інфекційних хвороб; - інфекційні хвороби дихальних шляхів; - поняття про венеричні захворювання. 	

	Тема № 15: Проблеми ВІЛ/СНІДу. Постконтактна профілактика ВІЛ-інфекції. Формування безпечної поведінки працівників Національної поліції.	13-17
	<ul style="list-style-type: none"> - ВІЛ/СНІД як соціальна та медична проблема; - епідемічна ситуація ВІЛ/СНІДу у світі та в Україні; - етіологія, патогенез ВІЛ-інфекції; - поняття про імунітет; - діагностика та лікування СНІДу; - ВІЛ-інфекція і закон; - профілактика ВІЛ/СНІДу. 	

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Залози внутрішньої секреції.
2. Головний мозок – нерозгадана таємниця.
3. Щитовидна та паращитоподібна залози.
4. Структура та функції дерми.
5. Унікальна тканина людського організму – кров.
6. Травні залози та ферментні системи.
7. Структура та функції печінки.
8. Основні підрозділи системи травлення.
9. Поняття про паренхіматозні органи людини.
10. Будова нирок та регуляція виділення сечі.
11. Перша медична допомога при кровотечі, крововтраті, ранах та шоку.
12. Перша медична допомога при травмах опорно-рухового апарату та при травмах голови та хребта.
13. Перша медична допомога при синдромі тривалого стиснення, ураженні електричним струмом та утопленні.
14. Перша медична допомога при термічних ураженнях.
15. Невідкладні серцево-судинні стани.
16. Порушення функції дихання.
17. Перша медична допомога при невідкладних станах різного походження.
18. Перша медична допомога при гострих захворюваннях.
19. Перша медична допомога при гострих отруєннях.
20. Перша медична допомога при ушкодженнях кісток і суглобів кінцівок.
21. Отруйні речовини та їх токсична дія.
22. Захворювання центральної нервової системи внаслідок сифілісу та їх судово-психіатрична оцінка.

23. Гострі порушення мозкового кровообігу.
24. Гостра коронарна недостатність.
25. Гостра серцева недостатність.
26. Гострі розлади свідомості.
27. Гостра дихальна недостатність.
28. Бронхіальна астма, перша допомога при астматичному статусі.
29. Невідкладна допомога при нирковокам'яній хворобі.
30. Гостра ниркова недостатність.
31. Поняття стресу, види стресу.
32. Загальні ознаки стресу.
33. Адаптація до стресу.
34. Особливості надання термінової психологічної допомоги у складних стресових ситуаціях.
35. Складні стресові ситуації.
36. Термінова психологічна допомога у випадках апатії.
37. Термінова психологічна допомога у випадках страху.
38. Термінова психологічна допомога у випадках неконтрольованої рухової активності.
39. Термінова психологічна допомога у випадках агресії.
40. Термінова психологічна допомога у випадках плачу.
41. Термінова психологічна допомога у випадках істерики.
42. Термінова психологічна допомога у випадках спілкування із жертвою насильства.
43. Термінова психологічна допомога в ситуаціях суїциду.
44. Методи боротьби зі стресом.
45. Гострі хірургічні захворювання органів черевної порожнини.
46. Алкоголізм – проблема сучасного суспільства.
47. Токсичний вплив алкоголю на організм людини.
48. Культура вживання алкоголю.
49. Наркоманія – проблема сучасного суспільства.
50. Токсичний вплив наркотиків на організм людини.
51. Наркоманія: кримінально-правові проблеми.
52. Особливо небезпечні інфекційні хвороби.
53. Венеричні хвороби.
54. Туберкульоз як соціально-медична проблема суспільства.
55. Соціально-економічні, медичні та психологічні проблеми ВІЛ/СНІДу.
56. Шляхи розповсюдження та стадії ВІЛ-інфекції.
57. Профілактика ВІЛ/СНІДу.
58. Правові аспекти ВІЛ-інфекції.
59. Формування безпечної поведінки працівників Національної поліції.

6. Методи навчання

Навчання проходить у формі лекцій, самостійної роботи курсантів і групових аудиторних занять під керівництвом викладача.

Лекційний курс має своєю метою висвітлення найбільш проблемних питань, пов'язаних із особливостями надання першої медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях та катастрофах, коли є необхідність надання першої медичної допомоги при невідкладних станах різного походження.

Самостійна робота курсантів за кожною темою полягає:

- в опрацюванні навчального матеріалу (навчальних та додаткових питань) за конспектом лекції, нормативно-правовими актами, рекомендованою методичною, довідковою, навчальною літературою з питань надання невідкладної допомоги постраждалим;

- в аналізі алгоритму надання допомоги при невідкладних станах; запропонованої фабули та прийнятті обґрунтованого рішення;

- вивченні ознак невідкладних станів та ступеню їх тяжкості з метою своєчасного розпізнання невідкладного стану та своєчасного надання долікарської допомоги у повному обсязі.

Практичні заняття мають своєю метою закріплення теоретичних знань, одержаних курсантами на лекціях і в ході самостійної роботи, а також набуття практичних навичок надання першої медичної допомоги при невідкладних станах.

Зміст занять включає контрольне опитування курсантів по темі, моделювання невідкладних станів, з якими курсант може мати справу у випадку виникнення надзвичайних ситуацій, катастроф чи невідкладних станів, які загрожують здоров'ю та життю постраждалого.

За окремими темами під час самостійної роботи курсанти готують реферати-довідки із запропонованої тематики (обсягом до 10 сторінок основного тексту), виступ за матеріалами якого планують до 10 хвилин.

7. Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Визначення домедичної допомоги.
2. Визначення першої медичної допомоги.
3. Першочергові завдання при наданні долікарської допомоги.
4. Законодавча база щодо надання першої медичної допомоги.
5. Перелік осіб, які повинні надавати першу медичну допомогу при надзвичайних станах, під час огляду місця події.
6. Питання юридичної відповідальності при наданні першої допомоги.
7. Фактори, які впливають на своєчасність надання першої медичної допомоги.
8. Строки надання ефективної першої медичної допомоги.
9. Ознаки життя.
10. Ознаки смерті.
11. Поняття біологічної смерті.

12. Поняття клінічної і соціальної смерті.
13. Порядок надання ПМД, черговість транспортування постраждалих.
14. Визначення поняття кровотечі та крововтрати.
15. Класифікація кровотеч залежно від місця, куди виливається кров.
16. Класифікація кровотеч за видом пошкодженої судини.
17. Класифікація кровотечі залежно від кількості втраченої крові.
18. Симптоми крововтрати та ускладнення, які розвиваються внаслідок крововтрати.
19. Методи тимчасової зупинки кровотечі.
20. Методика накладання джгута Есмарха.
21. Заходи невідкладної допомоги при гострій кровотечі.
22. Засоби, які можуть бути застосовані в якості кровоспинного джгута.
23. Методи пальцевого притиснення судин при кровотечі.
24. Визначення поняття рани.
25. Класифікація ран.
26. Ускладнення ран.
27. Основні принципи надання першої домедичної допомоги при пораненнях різного типу.
28. Профілактика інфікування рани.
29. Поняття та види шоку.
30. Ознаки різного ступеню тяжкості шоку.
31. Перша медична допомога особам, які знаходяться в шоковому стані.
32. Поняття та класифікація травм опорно-рухового апарату.
33. Симптоми перелому кісток.
34. Симптоми вивиху суглобів.
35. Симптоми розтягування і розриву зв'язок.
36. Загальні ознаки травм опорно-рухового апарату.
37. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмах опорно-рухового апарату.
38. Особливості перенесення і транспортування постраждалих з різними видами травм.
39. Види шин для проведення транспортної іммобілізації.
40. Поняття та класифікація травм голови та хребта.
41. Симптоми і клінічні прояви травм голови.
42. Ранні та пізні ускладнення травм голови.
43. Особливості надання першої допомоги при травмах голови.
44. Алгоритм надання домедичної допомоги при тяжких травмах голови.
45. Класифікація травм хребта.
46. Клінічні прояви травм хребта.

47. Надання першої домедичної допомоги при травмах хребта, особливості транспортування.

48. Засоби, які можуть бути використані для транспортування постраждалих з травматичними ушкодженнями.

49. Причини виникнення синдрому тривалого стиснення (СТС) і клінічні прояви.

50. Ускладнення СТС.

51. Характеристика періодів СТС.

52. Ступені тяжкості ушкодження кінцівки при СТС.

53. Ступені тяжкості СТС.

54. ПМД при СТС.

55. Симптоми ушкодження електричним струмом і блискавкою.

56. Алгоритм надання домедичної допомоги при ушкодженнях електричним струмом і блискавкою.

57. Профілактика ушкоджень електричним струмом.

58. Види утоплень.

59. Види асфіксії, що розвивається при різних типах утоплень. Причини смерті при різних видах утоплень.

60. Невідкладна допомога при різних видах утоплень.

61. Види ушкоджень, що розвиваються під дією крайніх температур на тіло людини.

62. Типи опіків відповідно до глибини ушкодження тканин.

63. Визначення площі опіку за методом дев'ятки і за правилом долоні.

64. Алгоритм визначення тяжкості опіку, встановлення прогнозу для життя.

65. Поняття опікової хвороби та опікового шоку.

66. Ознаки опікового шоку, його особливості, метод визначення тяжкості опікового шоку.

67. Ускладнення опіків.

68. Перша медична допомога при термічних опіках.

69. Алгоритм надання домедичної допомоги опіковим хворим.

70. Поняття сонячного і теплового удару.

71. Симптоми сонячного і теплового удару.

72. Перша допомога при сонячному і тепловому ударі.

73. Поняття і види відморожень, симптоми відморожень.

74. Періоди відморожень.

75. Симптоми і клінічна картина відморожень та гіпотермічного стану.

76. Ускладнення відморожень.

77. Симптоми гіпотермічного стану.

78. Перша медична допомога при відмороженнях і гіпотермії.

79. Алгоритм надання домедичної допомоги потерпілим з відмороженнями та при замерзанні.

80. Профілактика відморожень та гіпотермічного стану.

81. Хвороби, перебіг яких супроводжується ознаками серцево-судинних порушень.

82. Симптоми хвороб з ознаками серцево-судинних порушень.

83. Невідкладна допомога при хворобах, які мають перебіг з порушеннями роботи серцево-судинної системи.

84. Симптоми і клінічні прояви гострої серцевої недостатності.

85. Симптоми зупинки серця та техніка проведення непрямого масажу серця, проведення серцево-легеневої реанімації.

86. Фактори, які призводять до дихальних порушень.

87. Хвороби, які супроводжуються ознаками дихальних порушень.

88. Симптоми хвороб з ознаками дихальних порушень.

89. Симптоми і клінічні прояви гострої дихальної недостатності.

90. Невідкладна допомога при хворобах, які мають перебіг з дихальними порушеннями.

91. Симптоми зупинки дихання та техніка проведення штучної вентиляції легенів.

92. Фізіологія пологів та перша долікарська допомога при раптових пологах.

93. Перша медична допомога породіллі і новонародженому.

94. Симптоми цукрового діабету і діабетичної коми.

95. Перша домедична допомога при невідкладних станах, пов'язаних з діабетом.

96. Поняття судом та причини їх виникнення.

97. Перша медична допомога при судамах різного походження.

98. Перша медична допомога при гіпертермічному стані.

99. Алгоритм надання домедичної допомоги при попаданні сторонніх тіл до різних органів.

100. Особливості транспортування постраждалих із сторонніми тілами в порожнинах тіла і в ранах.

101. Перша домедична допомога при укусах тваринами та отруйними комахами.

102. Клінічні прояви та причини виникнення гострого болю у животі.

103. Перша домедична допомога при гострому болі у животі.

104. Симптоми і клінічні прояви гострої ниркової недостатності.

105. Симптоми і клінічні прояви гострої печінкової недостатності.

106. Симптоми і клінічні прояви діареї.

107. Тактика надання домедичної допомоги при діареї.

108. Профілактика діареї.

109. Клінічні ознаки судинної недостатності та заходи щодо надання першої допомоги.

110. Симптоми гострої ішемії кінцівок, невідкладна допомога.

111. Етіологія та патогенез отруєнь.

112. Види отруйних речовин.

113. Шляхи проникнення отруйних речовин до організму людини.

114. Загальні ознаки та симптоми отруєнь.
115. Загальні принципи надання домедичної допомоги при отруєннях.
116. Симптоми і тактика надання медичної допомоги при різних видах отруєнь.
117. Симптоми і клінічні прояви отруєння етиловим спиртом.
118. Симптоми і клінічні прояви отруєння наркотичними засобами.
119. Симптоми і клінічні прояви отруєння токсичними засобами.
120. Особливості надання медичної допомоги особам з ознаками алкогольної інтоксикації.
121. Особливості надання медичної допомоги особам з ознаками наркотичної інтоксикації.
122. Особливості надання медичної допомоги особам, які постраждали від дії токсичних речовин.
123. Симптоми і клінічні прояви вогнепальних ушкоджень.
124. Симптоми і клінічні прояви вибухової травми.
125. Особливості надання медичної допомоги постраждалим під час воєнних дій.
126. Особливості перенесення і транспортування постраждалих із вогнепальними пораненнями.
127. Особливості перенесення і транспортування постраждалих із вибуховою травмою.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок курсантом з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності враховуються такі види робіт: практичні заняття; самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів лекцій та робочих зошитів, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях та інше). Вони оцінюються за

національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Курсант, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна} \\ \text{кількість балів} \\ \text{(перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних} \\ \text{занять за} \\ \text{семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за} \\ \text{семестр} \end{array} \right) / 2 \times 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках курсантів, залікових книжках. **Присутність курсантів на проведенні підсумкового контролю (заліку) обов'язкова.** Якщо курсант не з'явився на підсумковий контроль (залік) то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (заліку), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (заліку), які використовуються при розрахунку успішності курсантів, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної} \\ \text{= дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем} \end{array}$$

Курсант, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (залік) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (заліку) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, що створюється навчально-науковими інститутами (факультетами). Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Курсантам, які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Курсанти, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Університету. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Університету.

Враховуючи, що дисципліна «Домедична підготовка» вивчається протягом двох семестрів з семестровим контролем у формі підсумкового контролю (екзамену), то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної} \\ \text{дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Підсумкові} \\ \text{бали за} \\ \text{поточний} \\ \text{семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Підсумкові} \\ \text{бали за} \\ \text{попередній} \\ \text{семестр} \end{array} : 2$$

Критерії оцінювання навчальної дисципліни
(заочна форма навчання)

Робота під час навчальних занять	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи, виконати практичне завдання тощо	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою		Оцінка	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	А	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	В	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
80-84			
75-79		С	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
65-69			

60-64		Е	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
40-59/ 21-39	Незадовільно («не зараховано»)	Ф Х	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1-20		Ф	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Нормативна

Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Нормативна

1. Конституція України (ст. ст. 27, 49, 50). Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 р. № 2801-XII (зі змінами та доповненнями): URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/find/1429172?stan=5/>.
3. Про захист прав людини і основоположних свобод: : Конвенція Ради Європи від 4 листопада 1950 р. (в ред. від 1 червня 2010 р.) (Зі змінами та доповненнями, внесеними Протоколом [№ 11 від 11 трав. 1994 р.](#), Протоколом [№ 14 від 13 трав. 2004 р.](#)): URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
4. Про екстрену медичну допомогу: Закон України від 5 липня 2012 р. № 5081-VI: URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/find/1429172?stan=5/>.
5. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16 червня 2014 р. № 398: URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/find/1429172?stan=5/>.
6. Про Національну поліцію: Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII: URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
7. Загальнодержавна соціальна програма поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014-2018 рр.: Закон України від 04.04.2013 № 178-VII (Редакція від 01.01.2015): URL: : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/178-18>
8. Про забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення Закон України від 24.02.1994 № 4004-XII (редакція від 28.12.2015, підстава [901-19](#)): URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4004-12>
9. Про затвердження переліків лікарських засобів та виробів медичного призначення, які повинні бути в складі аптечок медичних загальновійськових індивідуальних, аптечки автомобільної загальновійськової, наплічника медичного загальновійськового санітара та наплічника медичного загальновійськового санітарного інструктора : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 28 лип. 2016 р. № 784 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z1072-16>.
10. Про затвердження Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати домедичну допомогу: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 року № 1115: URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1115-2012>
11. Про організацію навчання окремих категорій немедичних працівників навичкам надання першої невідкладної медичної допомоги: Наказу МОЗ України від 02 березня 2009 № 132, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21 травня 2009 року за № 445/16461: URL: : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0445-09>

12. Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти: Наказ МОЗ України від 29.03.2017 № 346. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0346282-17#Text>

Основна

12. Білоус Т.Л. Долікарська допомога: навч. посіб. Суми: Мрія. 2020. 148 с.

URL:

http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/8235/Dolikarska%20Dopomoha_Bilous_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y

13. Вайда Т. С. Долікарська допомога: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 874 с.

URL:

<file:///D:/2%20%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%83%D0%BA%D1%86%D0%B8%D1%8F%202021/%D0%94%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B0/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B8/%D0%92%D0%B0%D0%B9%D0%B4%D0%B0%20%D0%94%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B0.pdf>

14. Домедична допомога на місці події : практичний посібник / за заг. ред. д. н. держ. упр., професора П. Б. Волянського та д. мед. н., професора С. О. Гур'єва. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 224 с.

URL: <https://dsns.gov.ua/upload/9/5/7/9/2020-5-19-112-posibnik.pdf>

15. Домедична підготовка : навч. посіб. / кол. авт.: В. В. Кікінчук, С. О. Книженко, Т. І. Савчук та ін. ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. – 176 с.

URL:http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/10716/Domedychna%20pidhotovka_navchalnyi%20posibnyk_KhNUVS_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

16. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): посібник /В.О. Крилюкта та ін. Київ: НВП Інтерсервіс, 2014. 84 с. [URL:](#)

[file:///D:/2%20%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%83%D0%BA%D1%86%D0%B8%D1%8F%202021/%D0%94%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B0/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B8/%D0%94%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0](#)

[%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B0.pdf](#)

Допоміжна

17. Основи медичних знань та долікарської допомоги: підручник для студентів вищих навчальних закладів 3 та 4 рівнів акредитації / за ред. В.С.Грушка. Львів. Новий світ-2000. 590 с.
URL: <https://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/Osnovy-medychnykh-znan-ta-dolikars-koi-dopomohy.pdf>

Інформаційні ресурси

18. .Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>
19. Офіційний портал Національної бібліотеки України ім. В.Г. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
20. Офіційний сайт Національної поліції України. URL: <https://www.npu.gov.ua/>